



Υγιεινή-Μικροβιολογία

Ειδικότητα: Βοηθός Νοσηλευτικής Γενικής Νοσηλείας

Εισαγωγικό μάθημα

Παρουσίαση Μαθήματος –Στόχων-Υλη-
Κανονισμοί

ΒΟΗΘΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ



- Ο/Η «Βοηθός Νοσηλευτικής Γενικής Νοσηλείας» αντιστοιχεί στον τίτλο «Βοηθός Νοσηλευτικής Γενικής Νοσηλείας» με βάση το ΦΕΚ 193/Α'/17-9-2013 του Ν. 4186/2013.
- Ανήκει στην ομάδα προσανατολισμού «Υγείας και Πρόνοιας».

https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2018/N_4186_2013_fek193.pdf

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ



Ορισμός ειδικότητας

- Ο/Η «Βοηθός Νοσηλευτικής Γενικής Νοσηλείας» είναι ο/η επαγγελματίας υγείας ο/η οποίος/α, εφαρμόζοντας τις αρχές της νοσηλευτικής επιστήμης, παρέχει φροντίδα υγείας και συνεπικουρεί στο έργο του/της τον/τη νοσηλευτή/τρια σε δομές και φορείς Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

Σκοπός της ειδικότητας

- είναι να αποκτήσει ο/η εκπαιδευόμενος/η τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να είναι ικανός/ή να εφαρμόζει τις κατάλληλες διαδικασίες και τους κανόνες υγείας και ασφάλειας στον εργασιακό χώρο, να διαχειρίζεται το απαιτούμενο υλικό και εξοπλισμό και να συνεπικουρεί τον/τη νοσηλεύτη/τρια στην παροχή βασικής νοσηλευτικής φροντίδας υγείας.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Ο/Η «Βοηθός Νοσηλευτικής Γενικής Νοσηλείας» συνεργάζεται με τα μέλη της διεπιστημονικής ομάδας υγείας, επικοινωνεί με τον/τη ασθενή στην κοινότητα ή στο νοσοκομείο και διενεργεί πράξεις και τεχνικές που περιλαμβάνονται στο πλάνο φροντίδας υπό την εποπτεία του/της νοσηλευτή/τριας. Επιπλέον, συμμετέχει στην ιατρονοσηλευτική ομάδα αντιμετώπισης επειγουσών καταστάσεων και στην παροχή πρώτων βοηθειών, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και τα ισχύοντα πρωτόκολλα.
- Η εργασία του/της περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, με τήρηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, των κανόνων ηθικής και νοσηλευτικής δεοντολογίας, καθώς και της υπηρεσιακής διοικητικής διάρθρωσης.
- Το καθηκοντολόγιο των «Βοηθών Νοσηλευτών/τριών» νοσοκομείων και των λοιπών νοσηλευτικών ιδρυμάτων του ΕΣΥ, καθώς και των δημόσιων δομών παροχής υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, καθορίζεται με την Υπουργική Απόφαση Γ6/Γ.Π. οικ. 46042/8-8-2022 (ΦΕΚ 4209/Β'), όπως εκάστοτε ισχύει.



ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

- Η φοίτηση στο Σ.Α.Ε.Κ., διάρκειας πέντε (5) συνολικά εξαμήνων, επιμερίζεται σε τέσσερα (4) εξάμηνα θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης συνολικής διάρκειας 1.200 διδακτικών ωρών ειδικότητας, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα προγράμματα σπουδών της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.) και σε ένα εξάμηνο Πρακτικής Άσκησης συνολικής διάρκειας 960 ωρών. (Το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης πραγματοποιείται σε μονάδες υγείας).

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

- Οι απόφοιτοι δύναται να συμμετάσχουν σε εξετάσεις πιστοποίησης επαγγελματικής κατάρτισης, οι οποίες διεξάγονται από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) και οδηγούν στην απόκτηση διπλώματος επαγγελματικής ειδικότητας Βοηθού Νοσηλεύτη επιπέδου 5.
- Η Φοίτηση είναι Δωρεάν.

Αντιστοίχιση Ευρωπαϊκού & Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων



Η δράση υλοποιείται με συγχρηματοδότηση της Ε.Ε. Πρόγραμμα ERASMUS+
(Δράσεις 2018-2020 του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. για το Εθνικό Σημείο Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, EQF-NCP).

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Ο μέγιστος αριθμός καταρτιζομένων ανά τμήμα καθορίζεται σε τριάντα (30).



- Το ωρολόγιο πρόγραμμα σπουδών αποτελείται από θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα της ειδικότητας Βοηθός Νοσηλευτικής Γενικής Νοσηλείας.
- Οι προϋποθέσεις, η διαδικασία εισαγωγής, ο αριθμός εισακτέων στην σχολή και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια, ορίζονται στην «Προκήρυξη Εισαγωγής Σπουδαστών» και δημοσιεύεται στον τύπο, καθώς και στον πίνακα ανακοινώσεων της Νοσηλευτικής Σχολής.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το ωρολόγιο πρόγραμμα σπουδών αποτελείται από θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα της ειδικότητας Βοηθός Νοσηλευτικής Γενικής Νοσηλείας.

Α' Εξάμηνο

- Νοσηλευτική Ι (θεωρία και εργαστήριο)
- Ανατομία (θεωρία)
- Φυσιολογία (θεωρία)
- Φαρμακολογία (θεωρία)
- Πρώτες Βοήθειες (θεωρία και εργαστήριο)
- **Υγιεινή/ Μικροβιολογία (θεωρία)**
- Πρακτική Εφαρμογή στην Ειδικότητα (εργαστήριο)

Γ' Εξάμηνο

- Χειρουργική ΙΙ (θεωρία)
- Αποστείρωση (θεωρία και εργαστήριο)
- Αιμοδοσία (θεωρία)
- Νοσηλευτική ΙΙ (Πρακτική άσκηση στο Νοσοκομείο)

Β' Εξάμηνο

- Νοσηλευτική ΙΙ (θεωρία και εργαστήριο)
- Παθολογία (θεωρία)
- Χειρουργική Ι (θεωρία)
- Γυναικολογία/ Παιδιατρική (θεωρία)
- Ψυχιατρική/ Νευρολογία (θεωρία)
- Νοσηλευτική Ι (Πρακτική άσκηση στο Νοσοκομείο)

Δ' Εξάμηνο

- Ορθοπαιδική (θεωρία)
- Αντιμετώπιση σε επείγοντα περιστατικά (θεωρία)
- Νοσηλευτική ΙΙ (Πρακτική άσκηση στο Νοσοκομείο)

- **Αναλυτικότερα στον οδηγό κατάρτισης ΣΑΕΚ**
- **Ειδικότητα: Βοηθός Νοσηλευτικής Γενικής Νοσηλείας**
- **Κωδικός: 27-00-10-1**
- **Ημερομηνία Έκδοσης Σεπτέμβριος 2024**



Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης



https://gsvetlly.minedu.gov.gr/publications/docs2023/%CE%9F%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CF%8C%CF%82_%CE%9A%CE%B1%CF%84%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%B7%CF%82_%CE%92%CE%BF%CE%B7%CE%B8%CF%8C%CF%82_%CE%9D%CE%BF%CF%83%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%AE_%CE%A7%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%BF%CF%85_%CE%95%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%B7%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%BF%CF%82_2024.pdf

ΥΓΙΕΙΝΗ-ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός/Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Σκοπός των σημειώσεων (ακολουθώντας το καθορισμένο πρόγραμμα σπουδών) είναι να φέρει τον σπουδαστή/στρια σε επαφή με όρους και σκέψεις που για πρώτη φορά σχεδόν γνωρίζει, όπως η πρόληψη και η αντιμετώπιση λοιμωδών νοσημάτων, καθώς και τους κανόνες υγιεινής και τη δράση των μικροβίων.



Με αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- τη σωστή κατανόηση των όρων και των εννοιών (επίπεδο γνώσεων),
- Την απόκτηση βασικών νοσηλευτικών δεξιοτήτων σε σχέση με την υγιεινή και τη μικροβιολογία (επίπεδο δεξιοτήτων) και
- Διαμορφώνοντας στέρεες βάσεις στο περιβάλλον της νοσηλευτικής επιστήμης, προάγοντας έτσι τη δημόσια υγεία γενικότερα (επίπεδο στάσεων).

ΥΓΙΕΙΝΗ-ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΤΕΡΑ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2).

Σύμφωνα με τον οδηγό σπουδών

- Οι εκπαιδευόμενοι/ες πρέπει να εξοικειωθούν με τις βασικές αρχές της υγιεινής και της μικροβιολογίας.
- Πρόκειται για αμιγώς θεωρητική ενότητα, η οποία πραγματεύεται τις βασικές έννοιες της υγείας και της ασθένειας, της υγιεινής, της πρόληψης και της προαγωγής της υγείας, της ανοσολογίας, των λοιμωδών νοσημάτων και των τρόπων μετάδοσης και πρόληψής τους, της στοματικής υγιεινής, της υγιεινής των τροφίμων και της υγείας και ασφάλειας στην εργασία.
- Επιπλέον, στην υποενότητα της μικροβιολογίας παρουσιάζονται τα είδη των μικροοργανισμών (βακτήρια, ιοί, ρικέτσιες, μύκητες, παράσιτα), θεμελιώδεις έννοιες αναφορικά με την αναπαραγωγή και την ανάπτυξή τους, οι επιπτώσεις στον άνθρωπο από την εγκατάσταση και τη δράση των βασικότερων μικροοργανισμών και οι υπάρχουσες μέθοδοι πρόληψης και αντιμετώπισης/καταστροφής των εν λόγω μικροοργανισμών.
- Ειδικότερα, παρουσιάζονται οι έννοιες αποστείρωση απολύμανση-αντισηψία, ενώ γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στις νοσοκομειακές λοιμώξεις και τις λοιμώξεις σε ανοσοκατασταλμένους.

ΥΓΙΕΙΝΗ-ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- ορίζουν τις βασικές έννοιες και αρχές της Υγιεινής και της Ανοσολογίας,
- προσδιορίζουν τα είδη των μικροοργανισμών και τις συνέπειες από την αλληλεπίδρασή τους με τον μεγαλοοργανισμό με ξεχωριστή μνεία στις ιδιαιτερότητες της αλληλεπίδρασης στο νοσοκομειακό περιβάλλον ,
- αναλύουν τους τρόπους μετάδοσης των Σεξουαλικά Μεταδιδόμενων Νοσημάτων (AIDS, ηπατίτιδα κ.ά.)
- διακρίνουν τους τρόπους μετάδοσης των νοσημάτων (αερογενώς, μέσω ξενιστών, μέσω τροφίμων),
- εφαρμόζουν με τον ενδεδειγμένο τρόπο τις διαδικασίες της απολύμανσης και της αποστείρωσης,
- εκτελούν την υγιεινή των χεριών σύμφωνα με τα πρωτόκολλα του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας,
- συνιστούν ενδεικνυόμενα μέτρα πρόληψης αναφορικά με τις επιβλαβείς για την υγεία συμπεριφορές και πολιτικές,
- αποδέχονται τους εμβολιασμούς ως ύψιστο αγαθό για την πρόληψη των λοιμωδών νοσημάτων,
- υιοθετούν υγιεινές συμπεριφορές,
- παρουσιάζουν τις διαφορές του εργατικού ατυχήματος από την επαγγελματική ασθένεια,
- εντοπίζουν τις πηγές κινδύνου στο εργασιακό περιβάλλον,
- λαμβάνουν κατάλληλα προληπτικά μέτρα για την προάσπιση της υγείας και της ασφάλειας στο εργασιακό περιβάλλον, και
- συμμετέχουν σε δράσεις για την προώθηση των θεμάτων υγείας και ασφάλειας στην εργασία, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Πιθανές ερωτήσεις πιστοποίησης του μαθήματος υγιεινή μικροβιολογία

ΟΜΑΔΑ Α

116. Ποια είναι η κλινική εικόνα δηλητηρίασης από σαλμονέλα;
121. Τι είναι ασηψία και τι αντισηψία;
122. Τι είναι αποστείρωση και τι απολύμανση;
123. Τι γνωρίζετε για τη δράση των μικροβίων;
124. Σε τι διαφέρει η ενδημία από την πανδημία;
125. Τι είναι μόλυνση;
126. Τι είναι λοίμωξη;
127. Που εφαρμόζεται η ασηψία;
128. Σε ποια περίπτωση γενικά κάνουμε χρήση αντιλυσσικού εμβολίου;
129. Τι ονομάζουμε λοιμώδη ή μεταδοτικά νοσήματα;
130. Πως γίνεται η μετάδοση του λοιμογόνου παράγοντα;
131. Τι ονομάζονται εμβόλια και τι οροί;
132. Προφύλαξη από τέτανο.
133. Να αναφέρετε σε ποιες περιπτώσεις χρησιμοποιούμε αντιτετανικό ορό.
134. Αναφέρετε τα προληπτικά μέτρα για τον περιορισμό μικροβίων στον αέρα του θαλάμου του ασθενή.



ΟΜΑΔΑ Β

1. Ποιες είναι οι μέθοδοι αποστείρωσης; (ονομαστικά)

Πρακτικό Μέρος: Κατάλογος Στοχοθεσίας Πρακτικών Ικανοτήτων και Δεξιοτήτων (Στοχοθεσία Εξεταστέας Ύλης Πρακτικού Μέρους)

- 14.1. Τεχνική πλυσίματος χεριών.
- 14.2. Τεχνική εφαρμογής αντισηπτικού διαλύματος.

- https://www.eoppep.gr/phocadownload/themata2017/46_BOHTHOS%20NOSHLEYTIKHS%20GENIKHS%20NOSHLEIAS.pdf

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ





Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Ιστορική αναδρομή

- Ο **Ασκληπιός** ήταν ο θεός της Ιατρικής που λατρευόταν σε όλο τον ελλαδικό χώρο κατά την αρχαιότητα.
- Υγεία → Θεά προστάτης της υγιεινής
- Τη λέξη υγιεινή και υγιεινός τη συναντούμε πολύ συχνά στα έργα των αρχαίων Ελλήνων γιατρών, του Ιπποκράτη και κυρίως του Γαληνού, οι οποίοι τη χρησιμοποιούσαν ως έκφραση του τρόπου ζωής, διατροφής. Ο Πλάτων, ο Αριστοτέλης και άλλοι σοφοί έδωσαν επίσης ιδιαίτερη σημασία στη διατήρηση της υγείας του σώματος και στη σωματική αγωγή γενικά. Οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν απαραίτητη την ανέγερση λουτρών, υδραγωγείων και υπονόμων για τις αποχετεύσεις των ακάθαρτων υδάτων και ουσιών· εφάρμοζαν την απολύμανση με την καύση θείου (θειάφι), (ή άλλων αρωματικών ουσιών και ανάβοντας φωτιές στους δημόσιους δρόμους, με την ιδέα πως έτσι καθάριζε ο αέρας. Κατά τη διάρκεια του λοιμού των Αθηνών, μάλιστα, τα πτώματα αποτεφρώνονταν κατά σωρούς.
- Ως επιστημονική όμως έννοια χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά τον 4^ο αιώνα π.Χ. ο Διοκλής Καρύστιος (Έλληνας γιατρός).

Ιστορική αναδρομή

- Τα πρώτα επιστημονικά συγγράμματα Υγιεινής ανήκουν στον Ιπποκράτη και είναι το "Περί Αέρων, Υδάτων, Τόπων", το "Περί Διαίτης Υγιεινής" και το "Περί Επιδημιών". Σε αυτά ο Ιπποκράτης αναφέρεται με τα δεδομένα της εποχής του καθώς και την επιστημονική του πείρα και έρευνα, στις συνθήκες υγιεινής του περιβάλλοντος χώρου αλλά και του ανθρώπου και της διατροφής του όπως επίσης και στην εξάπλωση των επιδημιών.
- Στην αλεξανδρινή εποχή ο Ερισίστρατος αποδίδει μεγάλη σημασία στην υγιεινή διατροφή
- Ενώ στην Ρωμαϊκή εποχή ο Πλίνιος χαρακτηρίζει την ηλιοθεραπεία ως "το μέγιστο των φαρμάκων"
- Στην Ελληνορωμαϊκή περίοδο διακρίνεται ο ιατρός Γαληνός, ο οποίος ασχολείται με την Ιατρική Υγιεινή.

Ιστορική αναδρομή

- Στην Αραβική Ιατρική ο Αβικέννα αφιερώνει ένα μεγάλο μέρος της συγγραφής του στην Υγιεινή
- Στον Μεσαίωνα για την καταπολέμηση των επιδημιών εφαρμόζονταν προληπτικά μέτρα όπως “καραντίνα” και “λοιμοκαθατήρια”
- Από την Αναγέννηση και μετά εμφανίζονται οι όροι μετάδοση, διάδοση, επέκταση νόσου και στη συνέχεια με την με την εισαγωγή στην ανοσία καθημερινά υπάρχει νέα ιδέα, νέα επέκταση έρευνας της ιατρικής, νέα δεδομένα. Άρχισαν να εμφανίζονται επιστήμονες που με την έρευνά τους άφησαν εποχή ο καθένας στον τομέα του. Στον τομέα της υγιεινής επιγραμματικά διακρίνονται ο Παράκελσος με τη διαπίστωση ύπαρξης σχέσης της φυματίωσης με τους εργαζόμενους στα ορυχεία.
- Ο H. Fracastorius ασχολήθηκε με τη μεταδοτικότητα των λοιμωδών νοσημάτων.
- Οι Έλληνες ερευνητές Τιμόνης και Πυλαρινός ανακοίνωσαν επίσημα την αξία της τεχνητής ανοσοποίησης κατά της ευλογιάς.

Ιστορική αναδρομή

- Αργότερα ο Άγγλος αγρότης Benjamin Jesty (1774) χρησιμοποίησε ορό που πήρε από φλύκταινα ευλογιάς από τις δαμάλες του και με βελόνη την εναποθέτησε στο δέρμα των μελών της οικογενειάς του. Ενώ ο Edward Jenner (1798) απέδειξε ότι με τη τεχνική αυτή ο άνθρωπος αποκτά ανοσία έναντι της ευλογιάς.
- Το 1881 ο Louis Pasteur έθεσε τις βάσεις της πειραματικής ανοσοβιολογίας και άρχισαν να προφυλάσσονται οι άνθρωποι και τα ζώα από θανατηφόρες ασθένειες, με εμβόλια όπως χολέρα των ορνίθων, άνθραξ, λύσσα.
- Μετά από αυτό ακολουθεί σαν χιονονιφάδα αλματώδεις πρόοδος στην προφύλαξη της υγείας με εμβόλια.
- Η εξέλιξη της επιστήμης γίνεται ολοένα με επιταχυνόμενο ρυθμό, η οποία οφείλεται όχι μόνο στη συσσώρευση γνώσεων και πείρας επάνω σε κάθε τομές της επιστήμης , αλλά και στην παράλληλη ανάπτυξη της τεχνολογίας η οποία είναι απαραίτητη να γίνει ένα θετικό βήμα έρευνας. Τα δύο αυτά στοιχεία γνώση – τεχνολογία συνδυαζόμενα αποδίδουν τη μέγιστη αποτελεσματική ισχύ της έρευνας και της επιστήμης.

Υγιεινή

- Η Υγιεινή καλύπτει όλες τις δραστηριότητες του ανθρώπου, από τη στιγμή της γονιμοποίησής του μέχρι και το θάνατό του.

ΟΡΙΣΜΟΣ

- **Υγιεινή είναι ο κλάδος της Ιατρικής Επιστήμης που μελετά τους παράγοντες, οι οποίοι επιδρούν στην υγεία του ανθρώπου, με σκοπό την πρόληψη, διατήρηση και προαγωγή της.**

(κατσουγιαννόπουλος, 2001)

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

Είναι οι εξής:

- **Η πρόληψη** εμφάνισης νόσου. Διαχωρίζεται σε:
 - ✓ **πρωτογενής** πρόληψη που έχει σκοπό να προλάβει την έναρξη παθογενετικών διεργασιών που οδηγούν στη νόσηση και
 - ✓ **δευτερογενής** πρόληψη η οποία αναχαιτίζει την πρόοδο μιας υπάρχουσας νόσου.
- **Η προαγωγή** της υγείας, δηλαδή η διατήρηση και η βελτίωση της υγείας γενικά στον πληθυσμό εφαρμόζοντας τους κανόνες υγιεινής